

Erhvervsstruktur

Erhvervsstruktur

Det overordnede mål for erhvervspolitikken er at skabe de bedst mulige rammer for erhvervslivet i Grønland, så eksisterende og nye erhverv kan opnå højere økonomisk vækst og flere varige arbejdspladser i den private sektor. Den nuværende erhvervsfremmestruktur blev indført i 2005. Den skal sammenfattende bidrage til:

- En flerstrengt erhvervsstruktur
- En styrkelse af den regionale og kommunale erhvervsfremmeindsats
- Forøgelse af antallet af virksomheder
- Stimulering af virksomheder, der tør satse på eksport og/eller satse på produkter, der kan begrænse importen
- Medfinansiering til produktudvikling og stimulering af innovative projekter/miljøer, så der indbygges ny viden i produkter og serviceydelser for derved at skabe produkter/processer med højere værdi for virksomhederne til gavn for eksporten
- Bedre adgang for iværksættere og virksomheder til relevant information om erhvervsfremmetiltag, etableringsregler, medfinansiering, eksportordninger mv.

Erhvervsfremmen er organiseret i to selskaber med hvert sit virkefelt, et erhvervsudviklingsselskab og et ventureselskab (kapitalformidlingsselskab). Der er etableret to innovationscentre inden for henholdsvis byggeri, miljø og energi i Sisimiut i samarbejde med Bygge- og Anlægsskolen og ARTEK, Center for Arktisk Teknologi og DTU (Danmarks Tekniske Universitet) og inden for fisk og andre fødevarer i Maniitsoq i samarbejde med Aalisakkanik Tunisassiornermut Ilinniarfik (Fiskeindustriskolen) og DTU.

Brugen af erhvervsfremmeordningerne

En central del af erhvervsfremmestrukturen er erhvervsfremmeordningerne, hvis formål er at tilvejebringe finansiering. Ordningerne dækker:

- Klippekort til basale rådgivningsydelser ved selskabsetablering samt eksport og innovation
- Produktudviklingsstøtte
- Garantistillelse til lån
- Støtte fra erhvervsfremmepuljen NUKIIT

Erhvervsudviklingsselskabet Grønlands Turist- og Erhvervsråd A/S
Greenland Tourism A/S blev i 2005 omdannet til et erhvervsudviklingsselskab og omdøbt til Erhvervsudviklingsselskabet Grønlands Turist- og Erhvervsråd A/S (Greenland Tourism and Business Council A/S).
Grønlands Turist- og Erhvervsråd (GTE) varetager rådgivningen af de landbaserede erhverv. Fra 2007 overtog GTE formidling og rådgivning vedrørende nordiske og EU-samarbejdsprogrammer fra Greenland Venture A/S.

Erhvervslovgivning

Foruden lovgivningen i kraft af rigsfællesskabet med Danmark er erhvervsområdet reguleret af en række landstingslove. Denne lovgivning administreres af Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked.

Lov om næringsvirksomhed

Lovgivningen om næringsvirksomhed trådte i kraft i 2002 og blev senest ændret i 2006 med indførelse af tilmeldingspligt til Grønlands Erhvervsregister (GER). Loven gælder for næringsvirksomhed eller udbud af arbejde af en vis varighed.

Loven gælder derimod ikke for salg fra brætterne eller næringsvirksomhed ved fiskeri, fangst og jagt.

Det Grønlandske Erhvervsregister

Det Grønlandske Erhvervsregister, GER, er det centrale register med grunddata om alle virksomheder og selvstændige erhvervsdrivende i Grønland.

Formålet med registeret er:

Indsamling af grunddata om virksomhederne i Grønland

Entydig nummerering af virksomheder og driftsenheder

At stille grunddata til rådighed for det offentlige og private

Lov om konkurrence

Grønlands Hjemmestyre hjemtog konkurrencelovgivningen i 1986. Ifølge den gældende landstingslov er formålet at fremme konkurrencen og styrke effektiviteten i produktion og omsætning af varer og tjenester.

Landstingsloven administreres af Konkurrencenævnet.

Oversigt 1. Sager behandlet af Grønlands Konkurrencenævn

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Indkomne sager	50	35	21	30	26	33	29	96
Afgjorte sager	49	35	13	25	23	40	27	71

Kilde: Fællessekretariatet for Konkurrencenævnet og Grønlands Forbrugerråd

Link

Se mere erhvervslovgivningen, lov om næringsvirksomhed og Det Grønlandske Erhvervsregister på adressen: www.nanoq.gl

Se mere om Konkurrencenævnet på adressen: www.unammineq.gl

GTE's opgaver inden for turisme og de landbaserede erhverv er defineret i en servicekontrakt med Selvstyret.

Greenland Development A/S

Greenland Development A/S er et aktieselskab og er finansieret gennem en servicekontrakt med selvstyret, primært i forbindelse med, at aluminiumsindustrien har vist interesse for vandkraftressourcerne i Grønland.

Greenland Venture A/S

Greenland Venture A/S skaffer risikovillig og langsigtet kapital, specielt til virksomhedernes planlægnings- og udviklingsfase. Ventureselskabet opererer på kommerciel basis.

Grønlands Erhvervsudviklingsråd

Erhvervsudviklingsrådet skal søge at finde svar på, hvordan man bedst fremtidssikrer en sund grønlandsk økonomi. Det er rådets opgave at identificere de vigtigste opgaver, som Grønland enten befinder sig i eller står over for i forhold til at skabe økonomisk vækst, bæredygtig erhvervsudvikling og levedygtige arbejdspladser.

Forsyning, omfattet af servicekontrakter

Selvstyret har en rammeaftale med KNI A/S om vare- og energiforsyning. Af rammeaftalen fremgår det, at der ikke må ske krydssubsidiering mellem vare- og energiforsyningen. Det vil sige, at der ikke må ske overflytning af omkostninger mellem de to forsyningsområder, der kan føre til forvridning af prisforholdet mellem varer og energi.

Vareforsyning

Ifølge en servicekontrakt med Selvstyret er KNI A/S forpligtet til at forsyne bygder og yderdistrikter med basisvarer i henhold til et nærmere specificeret sortiment, omfattende en række forbrugsvarer, herunder redskaber til fangst- og fiskerierhvervet.

Servicekontrakten omfatter også nogle forpligtelser for KNI A/S til at drive engrosvirksomhed med dagligvarer i forhold til andre handlende på nærmere fastsatte vilkår.

Olieforsyning

Selvstyret har også en servicekontrakt med et selvstændigt datterselskab af KNI A/S, Polaroil A/S, hvis opgave er at indkøbe, transportere, opbevare, distribuere og sælge gasolier, flybrændstoffer, petroleum og benzin hele året til hele Grønland og til stabile og lavest mulige priser.

Links

Se nærmere om Center for Arktisk Teknologi på adressen:

www.arktiskcenter.gl

Se mere om Aalisakkanik Tunissassiornermut Ilinniarfik (Fiskeindustriskolen) på www.ati.gl

Se nærmere om erhvervsstøtteordningerne på adressen: www.nanoq.gl

Se nærmere om Grønlands Turist- og Erhvervsråd A/S på adressen:

www.greenland.com

Se nærmere om aluminiumsprojektet på adressen: www.aluminium.gl

Se nærmere om Greenland Venture A/S på adressen: www.venture.gl

Se mere om erhvervsudviklingsrådet på adressen: www.inussuk.gl

Se nærmere om Polaroil A/S på adressen: www.kni.gl

Se nærmere om KNI A/S på adressen: www.pilersuisoq.gl

Erhvervsstrukturen i den private sektor

Det grønlandske erhvervsregister (GER) udgør grundlaget for at beskrive erhvervsstrukturen i den private sektor.

De landbaserede erhverv

Hovedparten af de landbaserede erhverv er afledte erhverv, hvis udviklingen i deres omsætning er afhængig af udviklingen inden for de øvrige tre erhverv, fiskeri og fangst, råstoffer og turisme. Virksomhederne er interessante for den fremtidige erhvervsudvikling og subsidieres generelt mindre end fx fiskeri og turisme.

Handel

Detailhandelen er domineret af dagligvarebutikker. Men også en bred vifte af brancher inden for detailhandel med specialvarer er repræsenteret, først og fremmest i de større byer.

De tre store aktører inden for detailhandel er den forbrugerejede Kalaallit Nunaanni Brugseni (De Grønlandske Brugser), den privatejede kæde Pisiffik A/S og det selvstyrejede KNI A/S med binavnet Pilersuisoq A/S.

Kendetegnende for den grønlandske detailhandel er, at næsten alle forbrugsvarer indkøbes i Danmark. Prisudviklingen for engroshandel i Danmark er derfor afgørende for prisudviklingen i Grønland.

Bygge- og anlægssektoren

Bygge- og anlægssektoren er karakteriseret ved, at det er offentlige eller offentligt ejede selskaber, der står som bygherrer for hovedparten af opgaverne.

Vedligeholdelse og renovering

En voksende del af de eksisterende bygninger har en alder, hvor vedligeholdelse og fornyelse i stadigt stigende omfang er nødvendige. Derfor har renovering af boliger, bygninger til uddannelsesformål, tekniske installationer og infrastruktur en stadigt stigende betydning for bygge- og anlægssektorens aktiviteter.

Udbud, licitation, byggereglement og forskrifter

Bygge- og anlægsaktiviteterne reguleres af en licitationslov fra 1992, en bekendtgørelse om udbud af arbejder og leverancer fra 1994, det juridisk/økonomiske aftalegrundlag Fælles Betingelser for Arbejder og Leverancer i Bygge- og Anlægsvirksomhed, AP95 fra 1995, Grønlands

Bygningsreglement 1982 med tillæg nr. 1 fra 1987 samt en række tekniske normer og forskrifter.

Bygge- og anlægsvirksomheder

Bygge- og anlægsbranchen er tilpasset den geografiske struktur med det spredte bosætningsmønster. De fleste firmaer udfører kun opgaver i hjembyen og de omkringliggende bygder, mens et mindre antal firmaer udfører opgaver i hele landet. De fleste bygge- og anlægsvirksomheder er placeret i Nuuk. Grønlands Statistik udgav i 2005 rapporten "Den grønlandske bygge- og anlægssektor 1998-2003: Sæsonsvingninger, vandringer og arbejdsløshed".

Service

Gruppen af servicevirksomheder leverer en lang række meget forskellige ydelser som fx autoreparation, reparation af tv og hårde hvidevarer, flytning og transport, skorstensfejning og rengøring.

Der er enkelte større operatører i gruppen, men de fleste virksomheder er små og opererer alene på det lokale marked. Mange af virksomhederne udfører opgaver, der ikke kræver faglærte medarbejdere, fx renovation, rengøring og taxikørsel. Det er inden for denne gruppe, at antallet af virksomhedsejere, født i Grønland, er størst.

Rådgivning

Økonomisk rådgivning finder især sted hos revisions- og bogføringsvirksomheder eller hos banker og sparekasser.

Byggeteknisk rådgivning ydes især af arkitektfirmaer og rådgivende ingeniørfirmaer inden for bygge- og anlægsarbejder.

Rådgivning i forbindelse med IT ydes af konsulenter og virksomheder, der sælger hardware og software samt af databaseværter og -formidlere. Endelig er der virksomheder, der yder rådgivning, især om ledelse. Alle større rådgivningsvirksomheder findes i Nuuk, mens mindre bureauer, der udfører bogføring, findes i lokalsamfundene langs kysten. Opgaverne i rådgivningsfirmaerne stiller krav om højtuddannet arbejdskraft. Derfor er andelen af medarbejdere, rekrutteret uden for Grønland, stor.

Link

Alle registrerede juridiske enheder og driftsenheder kan findes ved søgning på adressen: www.nanoq.gl

Se nærmere om de tre aktører på adresserne: www.brugsen.gl, www.pisiffik.gl og www.kni.gl.

Aktieselskaber og nettostyrede virksomheder, ejet af det offentlige

Grønlands Selvstyre står som aktionær for en række aktieselskaber. Selvstyret er ene-ejer af to tredjedele af selskaberne.

Ejerforhold og noter

Royal Greenland A/S

Royal Greenland er verdens største udbyder af koldtvandsrejer og er en af verdens førende koncerner indenfor fiskeri, forædling, produktion og markedsføring og distribution af seafood-produkter.

Se mere om selskabet på adressen: www.royalgreenland.com

Arctic Umiaq Line A/S

Selskabet udfører passagersejls i grønlandske farvande. Arctic Umiaq Line A/S blev grundlagt i 1774 og er i dag ejet af Air Greenland A/S og Royal Arctic Line A/S.

Se nærmere om selskabet på adressen: www.aul.gl

A/S Boligselskabet INI

Boligselskabet blev etableret i 1995 for at sikre en effektiv drift af hjemmestyrets og kommunernes boliger.

Se mere om selskabet på adressen: www.ini.gl

Great Greenland A/S

Great Greenland A/S indhandler sælskind fra grønlandske fangere over hele Grønland og giver dermed fangere en mulighed for at afsætte deres fangst til attraktive priser. Selskabet producerer pelse og sælskindsprodukter, primært til eksport.

I 2002 blev den tidligere nettostyrede virksomhed fusioneret med aktieselskabet Great Greenland A/S under sidstnævnte selskabs navn.

Se mere om selskabet på adressen: www.greatgreenland.com

Erhvervsudviklingsselskabet Greenland Tourism- and Business Council A/S

Selskabet er det tidligere Greenland Tourism A/S (Grønlands Turistråd).

Selskabet yder nu også rådgivning til de landbaserede erhverv.

Se mere om selskabet på adressen: www.greenland.com

Grønlandshavnens Ejendomme A/S

Virksomheden holder til på Grønlandshavnen i Aalborg.

KNI A/S

Tidligere bestod KNI af KNI Pilersuisoq A/S og KNI Pisiffik A/S. I 2002 fusionerede det tidligere datterselskab KNI Pilersuisoq A/S med moderselskabet KNI A/S med sidstnævnte navn som det fortsættende selskabsnavn.

NUKA A/S med tilhørende datterselskab, slagteriet Neqi A/S, blev i 2005 overdraget til KNI A/S. NUKA A/S har siden skiftet navn til Arctic Greenfood A/S.

Se mere om selskaberne på adressen: www.pilersuisoq.gl og nedenfor.

Pisiffik A/S

KNI Pisiffik hedder nu Pisiffik A/S. Pisiffik er Grønlands største privatejede detailvirksomhed. Kæden består af 36 supermarkeder, nærbutikker og specialforretninger i Grønlands seks største byer.

Foruden 10 store Pisiffik supermarkeder, omfatter Pisiffik koncepterne Spar, Jysk, IDEmøbler, Pisattat, og Torrak Fashion.

Pisiffik ejes af detailhandelskoncernen Dagrofa (hovedaktionær), af et bredt udsnit af Pisiffiks medarbejdere samt af Grønlands Selvstyre.

Se mere om KNI A/S på adressen: www.pisiffik.gl

Arctic Greenfood A/S

Arctic Greenfood A/S, tidligere NUKA A/S, producerer fiskeprodukter til hjemmemarkedet og eksport. Datterselskabet Neqi A/S i Narsaq slagter og bearbejder lamme-, moskus og rensdyrkød.

Se mere om selskaberne på adresserne: www.arcticfood.gl og www.kni.gl

NunaMinerals A/S

NunaMinerals A/S er det førende selskab inden for mineralefterforskning i Grønland. Selskabet udvikler og udnytter Grønlands mineralressourcer for at opbygge en lønsom virksomhed med indtægter fra medejerskab i miner, royalties fra minedrift samt fra salg af projekter.

Se mere om efterforskningsselskabet på adressen: www.nunaminerals.com

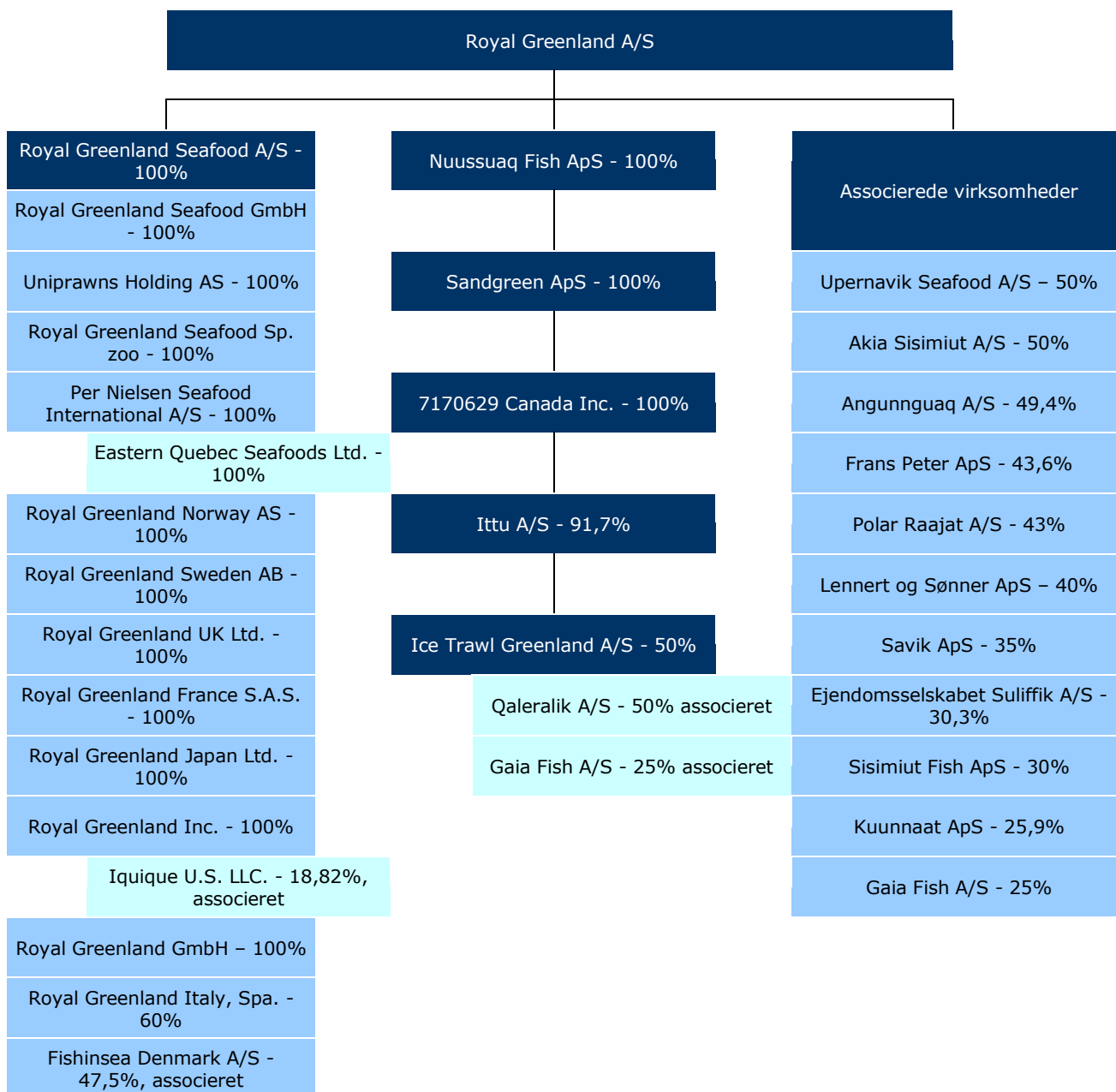
Greenland Venture A/S

Greenland Venture A/S skaffer risikovillig og langsigtet kapital, specielt til virksomhedernes planlægnings- og udviklingsfase. Ventureselskabet opererer på kommerciel basis.

Se nærmere om Greenland Venture A/S på adressen: www.venture.gl

Koncernstruktur for Royal Greenland. Ultimo 2009

Tabel 1. Koncernstruktur for Royal Greenland A/S. Ultimo 2009

Kilde: Regnskab fra virksomheden

Ansatte i Royal Greenland

Tabel 2. Ansatte i Royal Greenland A/S

	1998/ 99	1999/ 00	2000/ 01	2001/ 02	2002/ 03	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07	2007 /08	2008/ 09
Medarbejdere i alt	2.540	2.276	2.097	1.967	1.940	2.306	2.200	2.180	2.042	2.213	2.080
Grønland	1.520	1.319	1.153	1.087	1.080	1.211	1.107	1.023	1.003	1.015	855
Danmark	642	536	486	453	456	518	521	423	418	386	297
Øvrige steder	378	421	458	427	404	577	572	734	621	812	928
Ændring i antal	-492	-264	-179	-130	-27	366	-106	-20	-138	171	-133
Ændring i pct.	-16,2	-10,4	-7,9	-6,2	-1,4	18,9	-4,6	-0,9	-6,3	8,4	-6,0

Kilde: Grønlands Statistik og regnskaber fra virksomhederne

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Bolatta M. Vahl

E-mail: stat@stat.gl

2010 Statistisk årbog

Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

